

Dödligheten inom åldern 5-10 år i Sverige.

Sundbärg, [Axe1] Gustav

64 Bd Br.

National Library
of Sweden

SUNDBÄRG, G. Dohlyföretagen
inom åltern 5-10 år i Sverige

Slutligt
Sv.
(Poj)

HYGIEA.

MEDICINSK OCH FARMACEVTISK MÅNADSSKRIFT

UTGIFVEN AF

SVENSKA LÄKARE-SÄLLSKAPET

REDIGERAD AF

Prof. Dr ROBERT TIGERSTEDT

UNDER MEDVERKAN AF

Prof. Dr JOHN BERG, Prof. Dr F. LENNMALM, Prof. Dr K. LINROTH och
Dr F. W. WARFWINGE.

FEMTIONDEÅTTONDE BANDET.

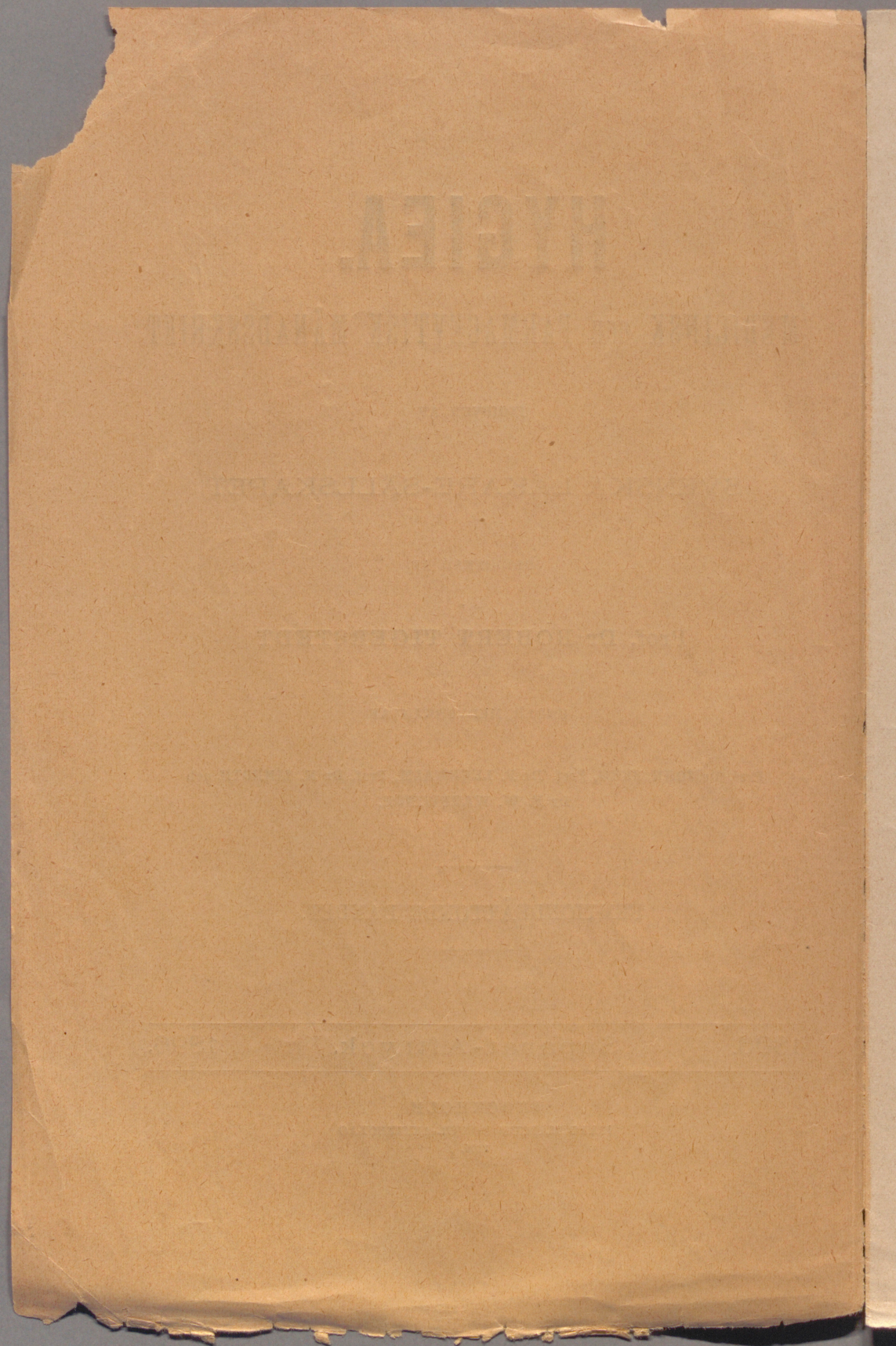
1896.

Separat-Aftryck.

1896.

STOCKHOLM

ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG
1896.

Dödligheten inom åldern 5—10 år i Sverige.

Af aktuarien G. Sundbärg.

Vid studiet af dödlighetens förändringar i vårt land under innevarande århundrade framträder det anmärkningsvärda faktum, att åldersgruppen 5—10 år gör ett undantag från den annars så skarpt markerade förbättringen i våra sanitära förhållanden. En närmare belysning häraf meddelas i tabellen å nästa sida.

Att i fråga om dödstalet för befolkningen i dess helhet framåtskridandet till ett bättre är regel, finner man vid första ögonkastet på denna tabell. För åldern 5—10 år äro deremot vaxningarna så starka, att rörelsens riktning endast med svårighet kan utletas.

Beräknar man emellertid aritmetiska media mellan dödstalen, å ena sidan för de nio första femårsperioderna i tabellen (åren 1801—1845), å andra sidan för de nio senare perioderna (åren 1846—1890), blifver resultatet följande. För befolkningen i dess helhet blir dödstalet i förra fallet 24,50 ‰, i senare fallet 19,45 ‰, utvisande en väsentlig nedgång. För åldern 5—10 år blir deremot dödstalet under den förra tidrymden 9,02 ‰ och under den senare 8,97, alltså ingen nämnvärd förändring alls.

Den senast kända femårsperioden, eller åren 1886—1890, företer visserligen den gynnammaste siffran af alla,

eller endast 6,76 ‰, men ett i det närmaste lika vackert resultat nåddes redan för sjuttio år sedan, under förra hälften af 1820-talet, som visar dödstalet 6,98 ‰.

Dödligheten inom Sveriges hela befolkning samt inom åldern 5—10 år, under innevarande århundrade.

År	Hela folkmängden			Åldern 5—10 år		
	Medel-folkmängd	Årl. antal döde	Dödstal, ‰ ¹⁾	Medel-folkmängd	Årl. antal döde	Dödstal, ‰ ¹⁾
1801—05	2,383,537	58,035	24,35	245,324	2,231	9,09
1806—10	2,413,399	75,899	31,45	245,295	3,726	15,19
1811—15	2,415,362	65,479	27,11	236,372	2,380	10,07
1816—20	2,530,399	62,329	24,63	248,214	2,304	9,28
1821—25	2,670,213	58,919	22,07	277,076	1,935	6,98
1826—30	2,834,447	71,155	25,10	317,844	2,572	8,09
1831—35	2,944,559	67,866	23,05	336,108	2,465	7,33
1836—40	3,082,885	69,445	22,53	339,892	2,610	7,68
1841—45	3,223,883	65,131	20,20	344,290	2,559	7,43
1846—50	3,388,656	70,991	20,95	356,543	2,913	8,17
1851—55	3,558,055	77,045	21,65	376,330	3,479	9,24
1856—60	3,726,587	80,966	21,73	392,502	4,928	12,56
1861—65	3,992,560	78,912	19,76	431,967	4,097	9,48
1866—70	4,165,906	85,554	20,54	478,190	4,193	8,77
1871—75	4,274,006	78,114	18,28	477,454	3,262	6,83
1876—80	4,499,900	82,166	18,26	468,592	4,772	10,18
1881—85	4,604,724	80,710	17,53	493,982	4,328	8,76
1886—90	4,741,726	77,610	16,37	512,210	3,463	6,76

Ännu så sent som under åren 1876—1880 uppnåddes och öfverskreds dödstalet 10 ‰ i denna ålder, och ogynsammare än så har ställningen under hela detta århundrade varit endast under krigsåren 1806—1810 samt femårsperioden 1856—1860.

Mellan *land* och *stad* är skillnaden icke större än inom flertalet andra åldrar. Under årtiondet 1881—1890 uppgick landsbygdens dödstal i åldern 5—10 år till 7,49 ‰, landsortsstädernas till 8,91, Stockholms till 10,32 och samtliga städers till 9,21 ‰.

¹⁾ Årliga antalet afidne på 1,000 af medelfolkmängden.

Större äro skilnaderna mellan olika *landsdelar*. Inom hvar och ett af rikets län utgjorde ifrågavarande ålders dödstal, i medeltal för senast anförda årtionde:

Gotlands län	5,19 ‰	Malmöhus län	8,81 ‰
Vermlands „	5,66 „	Kristianstads „	8,84 „
Skaraborgs „	5,95 „	Vesternorrlands „	8,69 „
Hallands „	6,00 „	Stockholms „	8,75 „
Örebro „	6,09 „	Kopparbergs „	8,81 „
Östergötlands „	6,42 „	Vesterbottens „	8,90 „
Jönköpings „	6,44 „	Gefleborgs „	9,02 „
Kalmar „	6,47 „	Göteborgs. och	
Elfsborgs „	6,51 „	Bohus „	9,27 „
Kronobergs „	6,74 „	Upsala „	9,33 „
Jemtlands „	7,65 „	Vestmanlands „	9,79 „
Södermanl:s „	7,77 „	Stockholms stad	10,32 „
Blekinge „	7,90 „	Norrbottnens „	12,68 „

Medeltalet för hela riket: 7,74 ‰.

Dödligheten inom Norrbottens läns befolkning i denna ålder är alltså mer än dubbelt högre än inom de gynsamast situerade delarna af vårt land.

För *Vesteuropa* i dess helhet, eller de germanska och romanska delarna af vår verldsdel, uppgick under 1870-talet dödssiffran i åldern 5—10 år till 8,83 ‰. Sveriges tal för samma tidrymd utgjorde 8,49 ‰, eller föga mindre än genomsnittet för *Vesteuropa*. Inom öfriga åldrar är, såsom bekant, vår ställning en helt annan, i det Sveriges dödstal i regeln ligga 25 à 30 ‰ lägre än de vesteuropeiska medeltalen.

En närmare undersökning ådagalägger, att nu påvisade ogynsamma förhållanden börja redan något tidigare än vid åldern 5 år och i viss mån fortsättas äfven efter det 10:de året, i det nämligen också i åldern 3—5 år samt den tidigare delen af åldern 10—15 år vårt svenska dödstal endast föga förbättrats och står det europeiska medeltalet närmare än som annars är händelsen.

